

DALIT SOLIDARITETSNETVÆRKET I DANMARK

Kastediskrimination som dansk indsatsområde

Dalit Solidaritetsnetværket i Danmark byder Udenrigsudvalgets høring om dalitter og kastediskrimination velkommen, som et rettidigt og nødvendigt initiativ. Danmark har på flere måder engageret sig i denne menneskerettighedsproblematik og det er organisationerne bag DSN-DKs ønske, at dette engagement fastholdes og udvides.

Kastediskrimination er et af verdens største menneskerettighedsproblemer som berører 260 millioner mennesker globalt, primært i Sydasiens. Kastediskrimination er et udbredt fænomen i Indien, Nepal, Pakistan, Bangladesh og Sri Lanka, men findes blandt andet også i Japan, Yemen, Nigeria, Somalia og Kenya. Denne form for diskrimination hviler på en forestilling om, at nogle er født 'urene' og derved kan 'forurene' andre. I kraft af denne nedrivede status skal de varetage særlige, især beskidte, typer arbejde og er i øvrigt underlagt en række sociale restriktioner, som krænker de mest basale menneskerettigheder. På trods af lovgivning mod kastediskrimination er overgreb og mord på dalitter samt voldtægter af dalitkvinder udbredt, hvorimod der i praksis næsten straffrihed for forbrydelserne. Dalitterne udgør sammen med oprindelige befolkningsgrupper størstedelen af de absolut fattigste i Sydasiens, som i antal langt overstiger antallet af fattige i Afrika. ILO vurderer, at det vil være umuligt for en række lande at leve op til Millenium Development Goals uden særlige, målrettede indsatser for at komme denne form for diskriminationen til livs.

DSN-DK har derfor følgende anbefalinger til den danske regering:

1. Kastediskrimination som indsatsområde i dansk menneskerettighedspolitik

Det er vores anbefaling, at kastediskrimination tilføjes som indsatsområde i den danske menneskerettighedspolitik, der p.t. omfatter tortur, dødsstraf, oprindelige folk, handicappedes rettigheder og virksomhedernes sociale ansvar.

Dansk menneskerettighedspolitik hviler på følgende principper og målsætninger

- at menneskerettighederne sikres alle uden forskelsbehandling af nogen art
- at menneskerettighederne anerkendes og overholdes i alle lande uanset styreform, kulturel og social baggrund eller andre forskelle;
- at gå tættere på menneskerettighedssituationen i enkeltlande; at fremme demokratisering og respekt for menneskerettighederne i udviklingsaktiviteterne
- at den internationale beskyttelse af menneskerettigheder udbygges, især ved at styrke den internationale kontrol med overholdelsen af forpligtelser og ved at sikre overvågningsorganerne tilstrækkeligt finansielt grundlag for deres arbejde.

En prioritering fra dansk side af kastediskrimination indenfor menneskerettighedspolitikken falder fint i tråd med de overordnede principper og målsætninger og ville betyde, at der kan sættes ind i alle relevante internationale sammenhænge således som Danmark har arbejdet med f.eks. for oprindelige folks rettigheder og afskaffelse af tortur.

Det ville naturligt inkludere en forstærket indsats fra dansk side i FNs menneskerettighedsinstitutioner, i samarbejde med andre stater, for initiativer til bekæmpelse af kastediskrimination, herunder etablering af et internationalt retsgrundlag.

Danmark vil ligeledes kunne fremme en specifik EU politik for området og dermed sikre relevant arbejde i EU's institutioner og koherens på vigtige EU politikområder. Et øget EU fokus på kastediskrimination vil styrke EU's kapacitet til at agere proaktivt og kontinuerligt i internationale fora på området, og sikre indarbejdelse af en kastediskriminationsdimension i dets politiske, handels- og bistandsmæssige relationer med relevante lande. Der er behov for en langt mere proaktiv og systematisk tilgang, og også respons i særlige aktuelle situationer, end den der anvendes i dag. Der er desuden behov for at udvikle særlige bistandspolitiske instrumenter for og metodiske tilgange til bistandsarbejdet og for at kvalificere EU's politiske og menneskeretlige dialog med kasteramte lande.

Danmark har i internationale fora spillet en førende rolle i forhold til at fremme initiativer, som kan sikre og understøtte dalitters rettigheder i FN og EU.

2. Øget fokus på kastediskrimination i bilateralt og regionalt samarbejde

DSN-DK anbefaler, at der tages initiativ til at undersøge mulighederne for at iværksætte strategier der reflekterer et øget fokus på kastediskrimination for samarbejde og bistandsmæssige indsatser, regionalt i Sydasiens såvel som på landeniveau for kasteramte lande.

I regeringens Asien strategi 'Danmark i Asien' fremhæves det, at danske NGO'er har spidskompetencer indenfor fortalervirksomhed for bl.a. dalitter og at regeringen vil iværksætte initiativer med særligt fokus på bl.a. dalitter. Det anbefales, at civilsamfundsstrategien tydeliggør dette engagement og identificerer dalitter som en udsat gruppe, der omfattes af strategien.

Danida har i sit bistandsprogramssamarbejde med f.eks. Nepal haft kastediskrimination som en vigtig prioritet og har ydet støtte til nationale og internationale civilsamfundsorganisationers arbejde på området, samt finansieret et regionalt forskningsprogram omkring kasteløses situation i Pakistan, Nepal, Bangladesh og Sri Lanka.

3. Fremme af virksomhedernes sociale ansvar på kastediskriminationsområdet

For så vidt angår danske virksomheders samarbejdsrelationer med det private erhvervsliv i lande hvor kastediskrimination praktiseres, herunder også på arbejdsmarkedet, anbefaler DSN-DK, at det officielle Danmark opfordrer virksomheder til at tage de nødvendige foranstaltninger for at undgå at medvirke til kastediskrimination indenfor deres indflydelsesområde. Dette kunne iværksættes som et særligt tiltag under regeringens overordnede handlingsplan for virksomheders samfundsansvar og udvikles i et samarbejde mellem virksomheder, det offentlige, herunder udenrigsministeriet og ambassader, samt interesseorganisationer.

Danmark har allerede ydet et betydeligt bidrag på dette område ved at støtte udvikling af et Dalit Discrimination Check - et redskab for virksomheder til identifikation og håndtering af kastediskrimination i Indien.

4. Styrk forskning, undervisning og oplysning om kastediskrimination

Danske forsknings- og undervisningsinstitutioner har et betydeligt underskud mht. at undersøge, beskrive og analysere kastediskrimination og dets indflydelse på samfundsudviklingen og de berørte befolkningsgrupper i Sydasiens. Udviklings- og menneskeretlige analyser og perspektivering på området kan bidrage til en forståelse af problematikken og til praktisk bistandsarbejde. Dertil kommer at relevante danske institutioner set i forhold til både historiens optik og kvalitetsmål for dansk uddannelse og forskning bør tage fat om emnet gerne i samarbejde med forskningsinstitutioner i relevante lande.

Danmark har en solid tradition for forskning, undervisning og oplysning på en række menneskeretlige og udviklingsrelaterede emner, som for eksempel apartheid, globalisering og fattigdomsbekæmpelse. Der er imidlertid ringe indsigt og forskning i kastediskriminationsproblematikken og ingen undervisningsmaterialer på skoler, universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, der på kvalificeret vis behandler området.

Målet med en tydeliggørelse af dansk politik og skærpelse af strategier på kastediskriminationsområdet er at bidrage i første række til bekæmpelse af et af verdens største menneskerettighedsproblemer og sikre en langsigtet aktiv politisk indsats, samt konkrete bistandsmæssige tiltag efter udarbejdelse af relevante politikker og redskaber. Det anbefales, at Udenrigsministeriet nedsætter en arbejdsgruppe med henblik på at udforme en politik og plan for indsatsområdet.

Baggrund

Dalit Solidaritetsnetværket i Danmark (DSN-DK)

DSN-DK har som overordnet formål at søge politisk indflydelse og forestå indsatser, der kan medvirke til afskaffelse af kastediskrimination. Det danske netværk har desuden til formål at fremme vidensniveau og debat i Danmark om kastediskrimination.

Medlemmerne af DSN-DK er Care Danmark, Folkekirkens Nødhjælp, Mellempfolkeligt Samvirke, Ulandsforeningen Svalerne og 3F. Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, Amnesty International og Dansk Institut for Menneskerettigheder er associerede medlemmer. Dertil kommer en række individuelle medlemmer.

DSN-DK er medlem af det Internationale Dalit Solidaritetsnetværk og bidrager til netværkets arbejde.

www.dalit.dk

Det Internationale Dalit Solidaritetsnetværk (IDSN)

IDSN har til formål at sikre anerkendelse af dalitters rettigheder og at påvirke regeringer, multilaterale institutioner og organisationer, bl.a. FN og EU til konkret at arbejde for afskaffelse af kastediskrimination. IDSN sikrer dalitters deltagelse i og fortalervirksomhed i relevante internationale fora og bidrager til overvågning af lovgivning og politikker til bekæmpelse af kastediskrimination.

Netværkets medlemmer inddeles i tre kategorier: Nationale dalit platforme i kasteramte lande, dalit solidaritetsnetværk i Europa, samt internationale menneskerettigheds- og udviklingsorganisationer. IDSN blev etableret som organisation i 2003 og har sekretariat i København.

www.idsn.org

Referencer

Regeringens menneskerettighedspolitik

(http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/GlobaleEmner/Menneskerettigheder/DanskMenneskerettighedspolitik/?wbc_purpose=bas&WBCMODE=PresentationUnpublish%2cPresentationUnpublish)

"Danmark i Asien" (<http://www.um.dk/NR/rdonlyres/AB1A9687-832F-4817-ADCE-689939A0714C/0/AsienStrategiDkWeb.pdf>)

Faktaark: Regeringens handlingsplan for virksomheders samfundsansvar

(http://www.oem.dk/graphics/oem/nyheder/Pressemeddelelser%202008/CSR-Handlingsplan_press.pdf)

Folder om "Dalit Discrimination Check": http://www.idsn.org/Documents/pdf/DDC_folder (udviklet af Dansk Institut for Menneskerettigheder, International Dalit Solidarity Network og Udenrigsministeriet)

"Dalit Discrimination Check" http://www.idsn.org/Documents/pdf/DALIT_DISCRIMINATION_CHECK.pdf

Baggrundsnotat om udvikling af og status på FN rapport om kastediskrimination og effektiv gennemførelse af FN principper og guidelines til bekæmpelse af 'diskrimination baseret på herkomst og arbejde'.

http://www.idsn.org/Documents/un/pdf/Background_note_DBWD_study.pdf

Folder om kastediskrimination (link) http://dalit.dk/Documents/pdf/DSNDK_folder.pdf

IDSN anbefalinger til EU: http://www.idsn.org/Documents/eu/pdf/IDSN_recommendations_EU.pdf

September 2008